

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

Bruksskolan F - 3 och Drakens fritidshem

Upprättad 2025-08-21

Innehåll

Inledning.....	1
Målsättning	1
Definitioner	1
▪ Diskriminering:	1
▪ Kränkande behandling:.....	2
• Trakasserier:	2
Bruksskolans förebyggande arbete	2
• Övergången från åk 3 till åk 4	2
• Årskurskonferenser	3
• Rastvakter.....	3
• Enkätundersökning	3
• Skydds rond & Trygghetskartläggning	3
• Kontakt mellan hem och skola.....	3
• Utvecklingssamtal	3
• Trivselregler	4
• Klassråd & elevråd	4
• Gemensamma aktiviteter	4
• Elevhälsans förebyggande arbete	4
Att upptäcka trakasserier och annan kränkande behandling.....	4
Rutin för anmälan, utredning och uppföljning av händelser:	5
Kvalitetssäkring av planen mot diskriminering och annan kränkande behandling.	7
Tidsplanering/årshjul för kartläggningar kring trygghet:.....	8
Föregående läsårs åtgärder och resultat:	8
Åtgärder med anledning av kartläggning/nulägesanalys	9

Inledning

Bruksskolan är en F-3 skola och består av drygt 40 elever. På skolan finns en F-1 och en 2-3.

Målsättning

Vårt mål är att...

- alla elever och all personal skall kunna gå till skolan och känna sig trygga och respekterade, utan att vara oroliga för att bli behandlade på ett nedvärderande eller förolämpande sätt.
- alla behandlas likvärdigt, med hänsyn tagen till elevers olika förmågor.
- allt arbete som sker på skolan, mellan all personal och elever, ska präglas av öppenhet och respekt.
- den som uppger sig ha blivit kränkt måste alltid tas på allvar.
- minsta tendens till trakasserier ska aktivt bekämpas.
- främlingsfientlighet och intolerans ska bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Elever med olika bakgrund möts i skolan och har olika erfarenhet, social mognad och förutsättningar. Eleverna får ej missgynnas genom särbehandling utifrån de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Skolan skall möta och utveckla alla elever.

När det gäller de sju diskrimineringsgrunderna arbetar vi aktivt för att öka elevernas perspektiv och utmana traditionella värderingar och förhållningssätt. Detta gör vi kontinuerligt i vår undervisning, men även genom att diskutera och problematisera situationer som uppstår i vardagen.

Definitioner

■ Diskriminering:

”Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse” (Allmänna råd och kommentarer, Skolverket 2009 s 8)

▪ Kränkande behandling:

”Kränkande behandling är handlingar som kränker barns eller elevers värdighet. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och Internet. /.../ Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. (Allmänna råd och kommentarer, Skolverket 2009, s 11)

En kränkning kan vara:

Fysisk till exempel knuffar, slag, sparkar, bli spottad på och annat våld

Verbal hot, hån, förlöjligande, glåpord, elaka kommentarer, förtal och ryktesspridning

Psykosocial utfrysning och isolering

Text- och bildburen klotter, brev, lappar, e-post, SMS och samt sociala medier

Annan grov respektlöshet eller på annat sätt ovänligt beteende

● Trakasserier:

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (som här nämns under begreppet ”diskriminering”).

Bruksskolans förebyggande arbete

Bruksskolans förebyggande arbete syftar dels till att förhindra att någon form av kränkningar uppstår, dels till att skapa ett gott arbetsklimat och trygg miljö att vistas i. Dessa är våra förebyggande åtgärder:

● Övergången från åk 3 till åk 4

Det är viktigt att den röda tråden följs vid övergångar så att de blir smidiga för eleverna. Under vårterminen sker överlämning till kommande lärare. Denna information används sedan för att kunna sätta samman de nya grupperna i år 4 på ett bra sätt och stor hänsyn tas till att skapa så trygga grupper som möjligt. När klasserna är sammansatta informeras eleverna. De kommer sedan på besök till Valboskolan 4-6 och träffar då sina nya kamrater, lärare och mentorer.

● Årskurskonferenser

Då personalen samlas till årskurskonferens diskuteras vid behov även anpassningar för elever. Här medverkar personal från elevhälsoteamet. Elevhälsoteamet tar sedan med sig denna information och lyfter de elevärenden som känns mest aktuella, i skolans elevhälsoteam. Varje termin sker också minst en genomlysning av hela årskursen tillsammans med alla undervisande lärare.

● Rastvakter

Vid läsårets början upprättas ett schema där det i största möjliga utsträckning ska finnas vuxna till hands där eleverna finns när de har rast (inom skolans område); i matsalen när eleverna äter; samt vid busshållplatsen när resande elever ska åka hem med bussarna.

● Enkätundersökning

I mitten av varje vårtermin görs en enkätundersökning bland skolans alla elever. Enkäten syftar till att ta reda på hur eleverna trivs, om de upplever sig kränkta eller på annat sätt lagt märke till kränkning.

● Skydds rond & Trygghetskartläggning

I samband med den årliga skydds rond, där den fysiska miljön för eleverna ses över, ses också den psykosociala miljön över. Skolans skyddsombud deltar i skydds rondens tillsammans med rektor och vaktmästare. Dessa involverade parter har innan rond, tagit del av vad som framkommit i ovan nämnda enkätundersökning och känner till eventuella riskområden på skolan. Efter skydds rondens ansvarar rektor, i samarbete med personal och elevråd, för att på bästa sätt försöka åtgärda riskområden och förbättra miljön. Trygghetskartläggning av skolans miljö görs med elever och elevhälsopersonal. Kartläggningen fokuserar på att identifiera riskområden där eleverna känner sig otrygga och utvärdera insatser som i stället ökar tryggheten.

● Kontakt mellan hem och skola

Kommunens skolor använder sig av dokumentationsverktyget Schoolsoft, där information skickas ut till vårdnadshavare om vad som händer i verksamheten, både vad gäller allmän information och årskursspecifik information. Fritidspersonalen använder Tyra som informationskanal samt närvaro/frånvaro. Skolan bjuder in till föräldramöten 1 gång/läsår.

● Utvecklingssamtal

Vårdnadshavare erbjuds utvecklingssamtal en gång per termin. Syftet är att diskutera elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling samt hur skolan kan stödja elevens fortsatta utveckling. Samtalen ger även eleven och vårdnadshavare möjlighet att påverka och ta ansvar för elevens skolgång.

● Trivselregler

Skolans trivselregler finns i alla klassrum/fritidslokal. Dessa trivselregler ses över och revideras i samband med översynen av denna plan varje år. Detta sker i samråd med elevråd och personal. Trivselreglerna kommuniceras med eleverna vid läsårsstart varje år. Då skriver varje elev under på att hen tagit del av dem.

● Klassråd & elevråd

Inför varje elevråd är det ett klassråd där eleverna får lyfta sina synpunkter och åsikter. De frågor som berör hela skolan, går sedan vidare och tas upp i elevrådet. Elevrådet har kontinuerliga möten under läsåret och återkoppling sker sedan tillbaka till klassen.

● Gemensamma aktiviteter

För att stärka gemenskapen på skolan ordnar vi gemensamma aktiviteter som till exempel friluftsdagar, aktivitetsdagar, luciafirande etc., för hela eller delar av skolan. Vi utgår ifrån att alla barn deltar i verksamheten utifrån sina förutsättningar.

● Elevhälsans förebyggande arbete

Elevhälsan stöttar lärare i olika hälsofrämjande och förebyggande insatser, exempelvis kring psykisk hälsa. Skolan har en kurator som ger psykosociala insatser på individ, grupp och organisationsnivå som syftar till att främja tryggheten och förebygga kränkningar. Specialpedagogerna arbetar bland annat med överlämningsplanen mellan förskola och förskoleklass samt årskurs 3 och 4 för att förebygga och främja elevernas start och skolgång. Skolsköterskan har hälsosamtal för att kunna följa elevens utveckling och välmående.

Att upptäcka trakasserier och annan kränkande behandling

All personal som misstänker att det förekommer eller bevittnar någon form av konflikt eller kränkande behandling, är skyldig att ingripa och meddela händelsen till inblandade elevers klasslärare som dokumenterar händelsen. Grupp-/klassansvarig lärare ska ha en kontinuerlig dialog med eleverna, och följa upp tecken som kan tyda på kränkningar, trakasserier m m. Vi kartlägger genom att:

- elever och vårdnadshavare får besvara enkäter om trivsel och sociala relationer inför utvecklingssamtalen
- eleverna får en gång/läsår fylla i en trivselenkät
- vi gör en gång/läsår en kartläggning över riskzoner på vår skolgård, där vaktande skolpersonal skall vara särskilt uppmärksamma
- skolsköterskan följer upp sociala relationer m m. via enkäter och enskilda hälsosamtal med elever. Skolsköterskan kontaktar inför fortsatt arbete vårdnadshavare och berörd personal, med hänsyn tagen till Sekretesslagen. Skolsköterskan ger efter årskursvis kontinuerlig hälsoundersökning en sammanfattande bild av hur eleverna upplever sin skolsituation generellt och vad som behöver utvecklas i verksamheten.

Rutin för anmälan, utredning och uppföljning av händelser:

I 6 kap. skollagen (2010:800) finns bestämmelser om åtgärder mot kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier. Utbildningsanordnaren ska ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier enligt 3 kap. 18 § diskrimineringslagen (2008:567). Av riktlinjerna framgår arbetsgången för personal och rektor vid kännedom om att ett barn eller en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier.

Arbetsgången innehåller följande sex steg:

1. Anmälan till rektor och till huvudman
2. Utredning
3. Åtgärder
4. Uppföljning
5. Utvärdering
6. Ärendet avslutas

Bruksskolan F-3 har en konsekvenstrappa som personal ska utgå ifrån när det gäller misstankar om alla former av kränkningar och/eller förseelser av skolans trivselregler. Se bilaga.

Om vi på skolan får kännedom om att en elev är utsatt för kränkande behandling, genom eleven själv, vårdnadshavare, personal, eller annan elev, så agerar vi omedelbart för att visa att sådant beteende inte accepteras genom att:

För skolans personal:

Om du som personal får kännedom om att en elev känner sig kränkt/trakasserad:

- Personal som fått kännedom om befarad kränkning anmäler skyndsamt detta till rektor genom att fylla i länken/blanketten som finns på Teams ”Anmälan till huvudman vid kränkning/trakasserier/diskriminering” som är kopplat till elevhälsan journalsystem Prorenata.
- Personal informerar mentorer som kontaktar vårdnadshavare till alla inblandade parter om händelsen och att utredning kommer inledas.
- Personal, mentor eller elevhälsa utreder händelsen och dokumenterar via länken/blanketten ”Utredning vid befarad kränkning/trakasserier/ sexuella trakasserier/ diskriminering” som finns i Teams.
- Utredare återkopplar till berörda elever och vårdnadshavare och följer upp händelsen med inblandade elever.
- Konsekvenser enligt skolans konsekvenstrappa sker vid upprepningar eller om kränkningar ej upphör.

För elever:

Om du som elev upplever att du blivit utsatt för kränkningar/trakasserier:

- Berätta för någon du har förtroende för, till exempel mentor, lärare, annan personal eller förälder/vårdnadshavare.
- När skolan fått reda på att du känner dig kränkt ska skolan göra en så kallad kränkningsanmälan. Det innebär att man skriver ner det du upplever och skickar detta till rektor/elevhälsa/huvudman och alla inblandades vårdnadshavare kontaktas.
- Sedan ska skolan utreda händelsen, det kan vara din mentor, annan personal eller elevhälsa som pratar med dig och de berörda.
- Den som är ansvarig kommer därefter fram till lämpliga åtgärder för att motverka att det händer igen. Utredaren ska också följa upp hur det gått.
- Fortsätter kränkningar/trakasserier så kopplas rektor/elevhälsa in och konsekvenser enligt konsekvenstrappan ska följas.

För vårdnadshavare:

Om du som vårdnadshavare får veta att ditt barn känner sig utsatt för kränkningar/trakasserier:

- Ta kontakt med ditt barns mentor eller annan personal på skolan.
- Personal ska då göra en kränkningsanmälan som innebär att personal skriver ner elevens upplevelser och skickar det vidare till rektor/elevhälsa/huvudman och alla involverades vårdnadshavare kontaktas.
- Personal utreder händelsen och pratar med berörda elever.
- Den som är ansvarig kommer därefter fram till lämpliga åtgärder för att motverka att det händer igen. Utredaren ska också följa upp hur det gått.
- Fortsätter kränkningar/trakasserier så kopplas rektor/elevhälsa in och konsekvenser enligt konsekvenstrappan ska följas.

Kvalitetssäkring av planen mot diskriminering och annan kränkande behandling.

För att säkerställa att arbetet mot kränkande behandling sker på ett tillfredsställande sätt och att alla rutiner följs har skolan tagit fram följande ansvarsfördelning och insatser:

Rektor har...

det yttersta ansvaret för att planen upprättas, efterlevs samt årligen utvärderas och revideras. Detta sker varje läsår tillsammans med elevhälsan och i samråd med elevråd och personal. Rektor ansvarar också för att personalen kontinuerligt utbildas för att aktivt kunna arbeta mot kränkande behandling. Vidare ansvarar rektor för att all personal på skolan får ta del av planen och att den alltid finns uppdaterad på skolans hemsida.

Lärare och annan personal har...

ansvar att aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer eller grupper samt visa respekt för den enskilde individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

Personal har ansvar för att eleverna får ta del av och förstår innebörden av skolans plan i början av varje läsår. Personal ska följa planen i sitt dagliga arbete med eleverna och arbeta aktivt mot kränkande behandling, både i och utanför klassrummet. Som personal på Bruksskolan förutsätts man respektera andra och vara goda förebilder för eleverna.

Personal ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling.

Tillsammans med eleverna utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Elever har...

ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö och till goda relationer med både personal och andra elever. Elever ska ta del av planen och handla utifrån den. Som elev på Bruksskolan förutsätts att man respekterar andra och visar hänsyn. Det är viktigt att man funderar över hur man uppträder och hur andra kan tänkas uppfatta detta. Om man upptäcker att någon

elev blir utsatt för kränkande behandling är det viktigt att du som elev ser till att någon vuxen på skolan får reda på detta, om du själv anser att du inte kan eller vågar göra någonting åt det. Elever är delaktiga i planen genom att framföra sina åsikter på klassråd, elevråd, enkäter och kartläggningar.

Vårdnadshavare har...

ett ansvar för att aktivt läsa planen. Som vårdnadshavare är det viktigt att tala med sitt barn om kränkningar och visa att man tar avstånd från kränkande behandling. Vårdnadshavare förväntas prata med sitt barn om hur de har det och ta kontakt med skolan om deras barn berättar om kränkningar i skolan, oavsett om kränkningarna är riktade mot barnet eller om det är barnet själv som kränker. Vårdnadshavare har möjlighet att vara delaktiga i planen genom att framföra sina åsikter på utvecklingssamtal och enkäter.

Tidsplanering/årshjul för kartläggningar kring trygghet:

Kartläggningar (hur?)	Tid (när?)	Ansvar (vem?)	Uppföljning (när/hur?)
Trygghetsenkät	Mitten på vårtermin	Rektor	Utvärdera med elevhälsan på vårtermin och APT med personal.
Skolinspektionens skolenkät	Vartannat år på vårterminen	Rektor	Utvärdera med elevhälsan på vårterminen
Trygghetskartläggning skolmiljö	Slutet på vårtermin	Rektor/kurator	Rektor/kurator/elevråd
Analys kränkningsärenden	Elevhälsoteams möten varje vecka	Rektor	Elevhälsan
Planen för diskriminering och annan kränkande behandling.	Arbetas genom insatser under året. Revideras i slutet på vårterminen.	Rektor/kurator	Gås igenom med elever och personal i läsårsstart. Följs upp i slutet på höstterminen. Utvärderas med personal i slutet på läsåret.

Föregående läsårs åtgärder och resultat:

Analys: Majoriteten av våra elever känner sig trygga på skolan men ändå visar enkäten att eleverna upplever fler kränkningar än föregående år. Vi ser att kränkning på sociala medier har ökat i åk 3.

Mål: Eleverna ska fortsatt känna trygghet i skolans alla utrymmen.

Åtgärd: Arbete med värdegrund samt fler trygga vuxna ute på raster.

Resultat:

Vi ser att det skett en stor positiv förändring i klasserna sedan terminsstart. Vi har på lågstadiet arbetat hårt med ramar och regler för att skapa en god och trygg klassrumsmiljö. Vi behöver fortsätta arbeta med värdegrundsarbete då eleverna upplever sig kränkta utifrån enkätsvaren

Åtgärder med anledning av kartläggning/nulägesanalys

Personalen på Bruksskolan har tillsammans bestämt vilka/vilket område som behöver arbetas med under läsåret utifrån elevernas och vårdnadshavares kartläggningar och enkäter.

Nulägesanalys:	Elever upplever sig vara kränkta både i skolan och på sociala medier.
Mål:	Alla elever ska känna sig trygga.
Åtgärder:	1. Trivselreglerna revideras med personal och elever. 2. Arbeta med förebyggande temaarbete med olika insatser utifrån elevernas behov.
När:	1. Slutet på läsåret 2025–2026 2. Slutet på läsåret 2025–2026
Ansvarig:	Personal

Bilaga 1

Vad säger våra styrdokument?

Skollagen

Skollagen slår fast att verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och att var och en som verkar inom skolan skall främja aktningen för varje människas egenvärde och respekten för vår gemensamma miljö.

”Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever // Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. //Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan.” (Skollagen, 1 kap, §6,7 och 8)

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling

Denna lag har till ändamål att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Lagen har också till ändamål, att motverka annan kränkande behandling.

I Lgr 2022

I Lgr 2011 fastlås de värden som skolan ska gestalta och förmedla. *”Skolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.*

Skolans mål är att varje elev:

- kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar samt om mänskliga,*
- respekterar andra människors egenvärde samt deras kroppsliga och personliga integritet*
- tar avstånd från att människor utsätts för våld, förtryck diskriminering och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor*
- kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa för ögonen, och*
- visar respekt för och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv’’ (Lgr 2022, kap 2.1)*

Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljölagen är främjande och förebyggande. Här finns föreskrifter om hot, våld eller trakasserier.

Barnkonventionen

Länder som har skrivit under FN:s barnkonvention, såsom Sverige, skall vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att skolan arbetar på ett sätt som är förenligt med barnens mänskliga rättigheter och överensstämmer med denna konvention. Barnkonventionen blev lag från januari 2020.

Bilaga 2

Trivselregler

	Jag bemöter alla elever och vuxna på skolan på ett trevligt sätt.
	Jag använder ett vårdat språk och har en trevlig samtalston
	Jag lyssnar och följer all personals instruktioner.
	Jag är försiktig med skolans egendom.
	Jag hjälper till så att alla får studiero.
	Jag stannar inom skolans område under skol- och fritidsverksamheten
	Jag lämnar in mobiltelefonen till läraren i början av dagen
	Jag kastar inte snöboll eller något annat på varandra.

Bilaga 3

Rev. 25.05.27

Konsekvenstrappa

Vid förseelser av skolans trivselregler

